

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre... 16 kor.
Negyedévre... 4.
Helyben bőséges horvát:
Egész évre... 20 kor.
Negyedévre... 5.
Vidékre postázza szállítva:
Egész évre... 24 kor.
Negyedévre... 6.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
szombat utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
A szerkesztőség káirozókat visszaadással
vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Külföldiek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.
Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 31.

Felesleg.

Mikor először tűnt el a deficit réme, és pár ezer forintnyi felesleg tűnt ki a költségvetés végén, ezt a kis felesleget, ezt a kis kikeleti hóvirágot úgy megjelnezték az országban, mintha egész tavasz bukkant volna elő a hosszú tél után, mint egy biztos és jobb jövő kezdetét.

Ugy gondolkoztunk, hogy végre reális költségvetésünk van. Szükségtelen lesz fokozni az adókat, mert az állami fejlődéssel felmerülő több kiadást fedezni fogja a természetesen fejlődő, folyton nagyobbodó adóalap.

Azonban nincs itt egyáltalán a megnyugvás ideje. Nincs rendezve a költségvetés, mert a tőkét költjük nem a kamatot, az állam abból él jól, hogy pénzre váltja fel a hazát.

Ezt tessék jól megfigyelni.

Egész politikánk az állam érdekében, sőt mindenhatósága érdekében működik a liberális éra óta. Az államért, mely előtt nincs vallás, nincs faj, nincs tradíció, csak adózó polgárok — hivatalos apparátus — és véderő, belé gyurva idegen szellemű törvénykönyvünk paragrafusai.

A haza pedig a vezető magyar faj, a vallásos érzés, a történelmi hagyomány összesége, befoglalva a mult iránti tiszteltetbe s a jövő iránti törhetlen hitbe, mely megveti lábát ezen a földön, hol élni s hálni kell.

A haza fogadta szolgálóját az államot, hogy a gazdálkodást vezesse, adjon-vegyen,

a rendre felügyeljen, haladása elől az akadályokat elhárítsa s a veszélyre ébren vigyázzon.

A haza az ur, az állam az ispán.

És költségvetésünk világitása mellett látjuk, hogy pusztul az ur és gazdagszik az ispán. Az ur gyermekei szétzülnek, az ispán családja nő, terjeszkedik.

Kivándorol népünk és szaporítják a hivatalokat.

Ez a kommentárja a pénzügyi feleslegnek. Valósággal pénzre váltják fel a magyar fajt, hogy éljen a poliglott állam, mert igenis az adóteher mérhetlenül nagyobb sulya a birtokos magyar fajra nehezedik.

E mellett a szomorú kép mellett most leleplezésként közlik a lapok, hogy az államnak titkos és óriási pénzfölöslege van. A leleplezésben csak annyi a szenzáció, hogy a mit mindenki tudott, azt most részleteiben is megismerhetjük.

Az állami számvevőszék kimutatja, hogy a pénzügyintézeteknél el van helyezve 131,468.000 (mindig csak kerek számban beszélek), egyéb helyeken el van helyezve előlegképpen 72,380.000 korona, végül a posta- és távirtdahivatalnál mint előleg el van helyezve 26,670.000 korona. Elmondhatom azt is, hogy a magánpénzügyintézeteknél mennyi pénzt helyezett el a pénzügyminiszter ur: A Magyar Általános Hitelbanknál 30,110,000 korona; az Osztrák-Magyar Banknál 12,000.000 korona; a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál 6,850.000 korona; a Hazai Első Takarékpénztárnál 4,525.000 korona; az Országos Központi Hitelszövetkezetnél 3,600.000 korona; a Bécsi

Union-Banknál 2,410.000 korona; a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Banknál 2,400.000 korona. Ez az a bukófélben levő bank. Ez a pénz már valószínűleg a román petróleumforrásokba belesett. Hát jó lesz, ha a pénzügyminiszter ur tájékoztatja az országot, hogy mennyi van még ennél a banknál és ha van még valami, biztosítva van-e az? A Hazai Banknál 2,051.000 korona, a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál 2,013.000, a Kisbirtokosok Földhitelintézeténél 1,600.000, a Leszámitoló és Pénzváltó Banknál 1,173.000, az Agrárbanknál 1,009.000 stb., összesen 131 millió korona van tehát elhelyezve magánpénzügyintézeteknél. Az, hogy ezen magánpénzügyintézeteknél elhelyezett pénzek gyümölcsözőleg vannak-e elhelyezve, mennyi kamatot hoznak, nem tűnik ki.

Hát szabad-e ezt türni. Egy államban, melynek népe pusztul, melyben a nép hitele elfogyott, mert az utolsó csöppig ki kellett használnia, hol a fogyasztási adó a termés árával egyenlő, hol mindennapi dolog a licitáció, hol mint viharban a hópehely úgy változik a birtok, kézzől-kézre, szabad-e ott akkorára csigázni az adót, hogy milliárdos költségvetés mellett százmilliókra menő felesleg maradjon.

Ez valóságos rablógazdálkodás az adóalappal, mely nem csak a zsirt préseli, de már a vért szívja.

Hát ez a dugaszban tartott, de kipukkant felesleg jó erős alap arra, hogy az adóreformot sürgessék, követeljék.

Ha döcczenéssel járna is e reform az államháztartásban, van miből fedezni az

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A magyarországi szabadkőművesek.

Irtá: X. Y. Z.

Nemrégiben egy rendkívül érdekes könyv jelent meg az osztrák könyvpiacra, melynek címe »Die Freimaurerei Oesterreich-Ungarus«. A vaskos 387 oldalra terjedő könyv 12 fejezetre oszlik, melyek a legkiválóbb osztrák kath. főurak és újságírók által Bécsben tartott felolvasásokat tartalmazzák. Ezen felolvasásoknak ezéja volt a nagyközönség előtt is egy kissé felemelni azt a sűrű fátyolt, mely a szabadkőműves páholyokat takarja s elmondani egyet-mást a szabadkőművesekről.

A nagy szenzációt kelő könyv egyik legérdekesebb fejezetéből, melynek címe: »A magyar szabadkőművesség 1867. óta«, kivesszünk egy pár érdekesebb dolgot s alantabb közöljük. Azt hisszük, nem lesz unalmas a mi olvasóinknak sem, — és tekintettel az új váradi páholy mai felavatására — aktuális is.

A nagyvárad kir. táblának 1892-ben oly tragikus módon elhalt elnöke: Zádor Gyula szintén szabadkőműves volt. Halála híre a szabadkőművesek hivatalos lapjában, a »Kelet«-ben megjelenvén, nagy örömezzel igyekeztek konstatálni, hogy Deák Ferencz mindig nagy sympathiával viseltetett a szabadkőművesek iránt. Zádornak ugyanis Deák Ferencz keresztapja volt, ő pedig viszont Deáknak titkára. Ebben a minőségében ő rendezte a Deák leveleket, melyek jelenleg a Nemzeti Múzeumban őriztetnek. E levelek rendezése közben gyakran szóba kerültek a szabadkőművesek, kiknek tetteit Deák állítólag mindig helyeselte, sőt az ő tanácsára lépett be Zádor is a szabadkőművesek közé s ennek köszönhetette, hogy olyan hihetetlen gyors karriert csinált. Deák azonban mindig távol maradt a páholyoktól, mert nem szerette a titkolózást.

A liberális egyházpolitikai törvények keresztülvitelében a szabadkőműveseknek nagy részük volt. Ők voltak azok, kik Hirschler Ignác és Wahrmann Mór kezdeményezésére megalakították a budapesti »Alliance izraelite«-t,

ők voltak azok, kik már br. Eötvös József, gr. Andrássy Gyula, Deák Ferencz és a többi miniszterekhez folyton ki s bejártak s rávették őket a liberális törvények megpendítésére, melyek a magyar katolikusok szőgyenteljes közönye miatt oly gyorsan diadalra jutottak.

Hogy minek köszönhetik a szabadkőművesek gyors elterjedésüket, az igen könnyen megfejtendő, ha megtudjuk, hogy szervezeti szabályainak egyik pontjában az is bennfoglaltatik, hogy jótékony intézetek alapítása által el kell vonni magukról az ellenük irányuló ellenségeskedést, a nyilvános életben minél nagyobb állás elfoglalására törekedni s így a szabadkőműves eszméket minél szélesebb körökben szétterjeszteni. A »testvérek«-nek egymást mindig segíteniök kell s ez a kölcsönös támogatás emeli őket folyton s terjeszti eszméiket.

Ha visszatekintünk a lefolyt 30 évre, azt látjuk, hogy a legfontosabb miniszteri, törvénykezési, tanügyi s egyéb állások a szabadkőművesek kezeiben voltak s vannak részben ma is s hogy eddig (a mostanit kivéve) még

A „Kék macska” vendéglő (Kapuczinus-utca) megnyilt!

A nagybecsült közönség szives pártfogását kéri

Friss Dréher sör! Kétünő érmelléki borok!
Izletes magyar konyha! Választékos olcsó
villás reggelik!

átmeneti kiadásokat, de e mellett joggal lehet, sőt kell kivánni az adók egyes nemének leszállítását, mert az állam nem lehet bankár, ki osztalékra dolgozik.

Várjuk a költségvetési vitát ez irányban.
P—y.

A kápolnai mandátum.

Tegnap a kápolnai kerület választása foglalkoztatta a Kuriát. A kerületnek dr. Samassa János szabadelvű-párti, az egri érsekség jószágigazgatójának a fia lett a képviselője, miután a függetlenség-párt jelöltjével, Kállay Emánuellel szemben több mint 600 szótöbbséget kapott. A kisebbségben maradt párt azonban petícióval támadta meg a választást, azt panaszolva, hogy a kormánypárt részén hallatlan módon folyt a vesztegetés és az etetés-ítatás. A mai tárgyalást Paiss Andor kuriai tanácselnök vezette.

A kérvényező függetlenségi jogi képviselője, dr. Nagy Péter miskolci ügyvéd, miután a szótjoga reá került, nem kevesebb mint 1178 szavazatot kifogásolt, illetőleg kért érvényteleníteni. Apróra elmondta, miként szerették meg Samassa részére a mandátumot. Az atyja behívta a választókat magához az egri érsekségi palotába, például az egerszalóki választókat s nemcsak valami, az uradalom területén lévő ut megnyitását ígerte nekik, de kilátásba helyezte, hogy ingyen legelőt is fognak kapni.

— Azt nem tudom — mondta — megkapták-e már a legelőt, de az bizonyos, hogy a mikor Egerből hazamentek a szalókiak, már nyitva volt az ut.

Erdőtelek 51 választóját a Samassa-párt bevitte a választás előtti napon Kápolnára, ott bezárták őket — egy juhakolba s miután másnap etették meg itatták őket, leszállították a jelöltre. Felsorolja névszerint úgy az egerszalókiakat, mint az erdőtelekieket.

Elnök: Le vannak írva községenként az illetők az ellenfél részére.

— Igen.

— Ugy időkimérés okából jó lenne, ha nem méltóztatnék mind az 1178 nevet felolvasni.

— Kérem. Tehát benyujtom csupán a kérdéses listákat.

A kérvényező képviselője a többi érvénytelenségi okokat adta még elő s végül a választást megsemmisíteni kérte.

Ezután a választásvéd tette meg előterjesztését.

Az ítéletet holnap hirdetik ki.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 31.

Gróf Apponyi Albert elnök megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után több kisebb jelentés következett.

Ezután áttértek a

napirendre.

Benyovszky Sándor gróf: A költségvetés ugyanabban a hibában leledzik, mint az előző évek költségvetése. Az előrelátható kiadásokra fedezet nincs. Az ország gazdasági válságáról szól azután.

Elismeri, hogy más államokban is van gazdasági válság, de oly nagy foku, oly nagy terjedelmű, mint nálunk, nincs. Gazdasági válság lesz nálunk mindaddig, míg a kormány az önálló vámterületet be nem hozza. Ezt kívánja különben mezőgazdaságunk. (Helyeslés a szélsőbalon.) Elkerülhetetlen szükség az önálló vámterület. A telekkönyvek rendezetlenségük miatt, de különösen a kisgazdák telekkönyvei. Ezen segíteni kell. A kisbirtokok érdekében nagy akciókat kellene megindítani. (Helyeslés.) A vidéki pénzügyi intézetek és takarékpénztárak semmi támogatásban sem részesülnek a kormány részéről. A tisztviselők fizetését is emelni kívánja, de e kérdésnél a legnagyobb óvatossággal kell eljárni, hogy az adózó polgárok csorbát ne szenvedjenek.

Elismeri, hogy a kormány tenni akar valamit a munkásosztály érdekében, ajánlja, hogy első sorban a budapesti munkásoknak kellene könnyebbé tenni a megélhetését, talán ellátási szövetkezetek alapításával. Nem fogadja el a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául. (Zajos éljenzés a baloldalon.)

Talpra esett szűz-beszéd.

Fapp József egy új kormánypárti képviselő szerint szükséges, hogy minden politikának főcélja a haza egysége legyen. Hatvan évvel ezelőtt még nem volt nemzetiségi küzdelem Magyarországon, ezelőtt az e hazában

lakó román faj szerette hazáját és hű volt hozzá. Izgatók nélkül ma sem lenne más-ként. Pörbe szállott a passivisták és a dákórománokkal.

A Ház egyhangu helyeslése között jelentette ki, a legintenzívebb mértékben hiva a magyar állameszmének. Majd a választókerületek beosztásának abnormitásáról beszél s ezeknek megszüntetését sürgeti. A választási tisztaság ellen is sok panasz hangzott. Ezen segített a kuriai bíraskodás. Oly pártatlanul ítél a Kuria, hogy még a nemzetiségi sajtó sem talál ellene kifogást. A románok passivitását elítéli. Ha van a románoknak panaszuk és sérelmük, lépjenek ki a passivitásból s adják elő ezeket. (Mozgás a jobboldalon.)

Ha a magyarok ezelőtt 1000 évvel házat nem alapítottak volna itt és be nem költék volna magukat az északi és délszláv népek közé, ma nem volna románság. A dákóromán nemzet soha meg nem alakult volna, nem birt volna fennállani. A kormány terjessze ki akcióját nemcsak a ruthenek és székelyekre, de a felvidéki románságra is. (Helyeslés a jobbról.)

Ne engedjük, hogy e házban a hazafiság pártkérdés legyen. A hazafiság mindannyiunk szent kötelessége. En bizom e kormányban, mert ez a jog, törvény és igazság jegyében intézi az ország ügyeit. A költségvetést elfogadom.

A szónokot tartalmas szép beszédeért számosan üdvözölték és lelkesen megtapsolták.

Elnök 5 perc szünetet rendelt.

Tisza udvari politikája.

Szünet után

Krasznay Ferencz: Nem magával a költségvetéssel, hanem a kormány politikájával akar foglalkozni. Olyan pártról szól, mely nem kötötte le magát egyes érdekeknek, de az egész nemzet javára cselekszik. Magyarország feladata az, hogy oda álljon a kulturálmok sorába.

Az ország 48-ban beállott a népképviselői államok sorába. Az eddigi kormányzati rendszer nem valósította meg a kulturálm vezetésének feladatát. (Ugy van! a baloldalon.)

Nem valósította meg azért, mert hozzászólt egy nagyobb hatalomhoz, melylyel nem képes versenyezni. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) Deák Ferencz 1867-ben ugyancsak bizalmatlan volt az osztrák politikához és ha majd egy történetíró ismertetni fogja e kort, nem az 1867-et veszi alapul, hanem azt, hogy 1875-ben alakult egy kormány, mely behozta az udvari politikát. (Ugy van! a baloldalon.)

minden miniszteriumban voltak szabadkőművesek. S ennek köszönhető az, hogy tagjai lehetnek a szabadkőműves páholyoknak olyanok is, akik irásban adják becsületszavukat, hogy semmiféle titkos társulat tagjai nem lesznek. Ezen belépést azzal indokolják, hogy a belügyminiszterium által engedélyezett szabadkőműves páholyok nem titkos társulatok, tehát a becsületszó nincs kijátszva.

Hát, ha nem titkos társulatok a páholyok ugyan miért nincs megengedve, mint akár melyik más társulat gyűléseire elmennie bárkinnek. Miért nem szabad a nagyváradi »László« páholyba belépni például egy diszvakolásra. Hiszen a katolikusok, reformátusok, görögök s b. templomai mindenki számára nyitva állnak, a bankok, pénzügyintézetek, irodalmi, közmívelődési, szépművészeti humánus és egyéb célú társulatok, egyletek évi közgyűlésére bárkinnek elszabad menni?

Hanem persze itt már másféle mértékkel mérnek.

A szabadkőművesek azt mondják, hogy ők csak jótékonyt gyakorolnak, de alattomban véghez vitt dolguk ép az ellenkezőről tanuskodnak. Nem mondjuk, hogy a szabadkőművesek nem áldoznának évente valamit a jótékonyt oltárán, de ez csak az a bizonyos gyertya náluk, melyet az ördögnek meggyújtanak. Alattomban a szabadkőműves szociál-

ista és kommunista is, ha kell s minden keresztény, főképp kath. intézménynek esküdt ellensége.

Igy például 1872-ben a »Hajnal« című sz. k. lap kimerítően tájékoztatta a magyar testvéreket * a Németországban akkor lábra kapó anti-jezsuita mozgalmakról. Ennek eredménye az volt, hogy egy erdélyi város tanácsa elhatározta, hogy a képviselőházhoz kérvényt fog intézni, melyet az összes törvényhatóságoknak megküld s melyben a jezsuitáknak Magyarországon való letelepedésének megtiltását kéri. Ugyanekkor a szabadkőműves páholyokban gyűlések tartottak, melyben viharos beszédek hangzottak el a jezsuiták ellen. — Ez a mozgalom oly hoves volt, hogy a szabadkőműves főispánok még a mult évtizedben megakarták azt újítani.

Ismeretes azon mozgalom is, melyet 1889-ben Schlauch bíbornok ellen indítottak a Szent László-társulatban az afrikai rabszolga-kereskedés eltörlése mellett tartott beszédeért. — Mire való Afrikába menni, jajdultak fel, hiszen itt Európában is vannak még »fehér rabszolgák«. Persze ez nem szociálm, ez nem izgatás. Pedig a fehér rabszolgák alatt a gyármunkásokat értették, az bizonyos.

Olyan érdekes adatokkal bővelkedik ez a

könyv, hogy szinte sajnáljuk, hogy helyszűke miatt az egész könyvet le nem fordíthatjuk. Így pld. roppant érdekes a Pulszky Ferencz lemondása a nagymesteri állásról, melybe bele van szöve egy nagyváradi szabadkőműves nagymester következő mondása is: »A szabadkőműveseknek két ellenségük van, egyik a tájdonképeni ellenség a pap-ság, mely a napot (?) elhomályosítani akarja. De le kell őket győzni, a másik a félrevezetett nép és a félrevezetett közvélemény, melyet fel kell világosítanunk«. Csak világossítsák fel a népet, tessék, de attól tartunk, hogy majd ez kissé balul fog kiütni a szabadkőművesekre nézve.

Wekerle Sándor a »Könyves Kálmán« páholy tagja, Rakovszky Istvánnal, (a főszárművevőszék elnöke), Ivánkával, Türr Istvánnal együtt alapította a »Hungária« páholyt, így tehát ő is egyike volt azoknak, ki 1894. márczius 4-én a híres liberális naggyűlést rendezték, melylyel a szabadkőművesség diadalát a kereszténységnek publikálni akarták.

A szájja nagy demokrata szabadkőművesek tényleg nagy antiarisztokratikusok s mind hangosabban kezdik pengetni a sajtóban s közéletben egyaránt a latifundiumok és hitbizományok eltörlését.

Igy Bakonyi Samu debreczeni ügyvéd a következő szép mondásokat intézte egy szabad-

Ennek a természetellenes szövetségnek szülte a mai kormány és a mai rendszer. Mig más államok fejlődtek, mi csak taposó malomba jártunk! (Helyeslés a szélsőbalon.) Ausztria mint egy középkori lovag, a maga vasöltönyében küzd még mindig, elzárkózik a friss levegőtől és a külügyet egészen zárt ajtók mögött intézik. Az uralkodók többé nem mecenások sehol, hanem munkatársai a nemzeti kulturának. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Bécsben azonban ez nem úgy van. Ott az összmönarchia ideájának három oszlopot emelnek. Ha minisztereket neveznek ki, így utasítják őket: csináljatok otthon nálatok bármit, mi azzal nem törődünk, de ne merjete megmukkanni az összmönarchia ideája ellen. Az Ausztriával való szövetség korosszültött lett. (Ugy van, ugy van! a szélsőbalon.) Bent az országban a hagyományos osztrák politika terjeszkedett s elnyomta a szabad közéletet. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Ezután bírálja a pénzügyminiszter tetteit. A bürokrácia terjedése fordított arányban áll a közszabadság eszméjével. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Közbeküldések: Elég baj! Nem kel-
lene!

Krasznay Ferencz: A kormánynak semmi érintkezése a néppel. A vidéki kisvárosok ma már nem egyebek, mint egy-egy hivatalok. Oda jutottunk, hogy milliók lelkét ma már nem töli be egyéb, mint a felekezeti harc és gyűlölet.

Ez mind a kormányzati rendszer eredménye. (Helyeslés a szélsőbalon.) A kormánynál a szókultusz divik. Ma az ellenzék úgy áll a kormánnyal szemben, mint a görög athléták. A liberálizmussal ma már dicsekedni nem lehet.

Szerinte nem az államot kell kiépíteni, de az egységes magyar nemzetet. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A nép a közigazgatás keretében ma csupán kihágási akta. Majd áttér a szociálpolitika fejtegetésére, reámutatva, miéért kellene a kormánynak ezzel szemben állást foglalni.

Bírálat tárgyává teszi a mezőgazdasági viszonyokat. A vámpolitika egy új adót teremtett meg, mely nagyon súlyos, ez az osztrák ipar. Elhitették a magyar néppel, hogy a gabona termelésre van predestinálva.

Utál Németország helyes gazdasági politikájára.

Kérdi a miniszterelőköket, elkészítette-e már az önálló vámterületről szóló törvényeket? O úgy tudja, hogy egy betűt sem készítették el.

Miendezekért bizalmatlansággal viseltetik a kormány és működése iránt s a javaslatot nem fogadja el, hanem csatlakozik a Kossuth

körműves páholyban a »testvérek«-hez: »A várat (értsd: kereszténységet) bevettük, de az ellenség birtokában hagytuk az ágyukat és a gazdag eleségtárat (értsd: papi birtok). Így aztán csakugyan mindig »ecclesia militans« maradt. Nézzünk csak körül. Még nem dőltek le a kiváltságok és előjogok összes bástyái? A biborban született gyermek nem előzi-e meg még most is gyakran a kunyhó szülőit? Mennyi remek, nemes intézményt teremthetnének, ha a »holt kéz« nem működne s nem szorítaná hideg és rideg karmaiba a közvagyon legdrágább részét.

Fel tehát, de ne csupán a páholyok oszlopai közt harcoljunk ellenük, hanem

Nem hiába magyarosította Breuer Sámuel »testvér« nevét »Bakonyi«-ra, de ez a beszéd valóban rávall.

Végül érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Magyarországon jelenleg 2805 szabadkőműves van mint »működő tag« bejegyezve, de a titkos tagokkal együtt azonban számuk jóval többre megy.

Nem igen nagy szám, de mégis elijesztő, mert ha háromezer szabadkőműves annyit hallatlan kárt tudott okozni a magyar kereszténységnek, ugyan mi lesz Magyarországból, ha e szám megkétszereződik?!

párt határozati javaslatához. (Hosszantartó zajos helyeslés a szélsőbalon és taps).

Zselénszki Róbert: A mezőgazdasági viszonyokat és az őrlési forgalom megszüntetésének előnyeit fejtegette.

Elfogadja a költségvetést.

A margittai tárgyalás.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Margitta, 1902. jan. 31.

Nagy érdeklődés mellett folytatták a margittai mandátum ügyében a tanuk kihallgatását a mai napon is, melynek kiemelkedő eseménye volt a Szatmári-párt főkortesének, **Horgos Gusztávnak** a vallomása. A nap többi része is a tanuk kihallgatásával telt el. **Plopu** ítélőtáblai bíró ma is tárgyilagosan vezette a tárgyalást.

A kérvényezők ügyvédje, dr. **Aigner**, ma is kitűnt jogi tudásával és szónoki erejével, jóllehet nem mondott *másfél órai* beszédet, — mint azt tévesen tegnap egy pár helyi lap írta.

A mai tárgyalás lefolyásáról tudósításunk a következő:

Plopu György dr. ítélőtáblai bíró megnyitja a tárgyalást, melyen jelen volt **Orley Kálmán**, **Szatmári Mór**, **Vinkler Lajos** dr. és **Aigner Adolf** dr.

A főkortes vallomása.

Horgos Gusztáv margittai lakos, 26 éves asztalos a Szatmári-párt főkortesé volt az első tanu.

A **bíró:** Van-e tudomása arról, hogy Rigó Gyula a választás napján Vedres-Abrányban Hurka Lőrincznek és Nemes Andrásnak azért, hogy Orleyre szavazzon, 10—10 forintot adott?

A **tanu:** A választás napján reggel Szent-Lázár felől jövén, az uton találkoztam Bertók István margittai lakossal, ki a kocsijába felvett és elvitt Vedres-Abrányba. Ott a kocsirol leszállva, hallottam az emberektől, akik ott voltak, hogy Rigó Gyula egész éjjel az Orley választóit etette és itatta.

A tanu elmondja ezután, hogy onnét elment a faluba a 48-as szavazókat összegyűjteni. Majd visszament a kocsmába, hol Bertók István neki azt beszélte, hogy Rigó Gyula, Hurka Lőrincz és Nemes Andrásnak 10—10 koronát adott azért, hogy Orleyre szavazzanak. Bertók István Rigó Gyulát mindennek elmondta. Nevezetesen hunczut gazembernek, azért, amiért nem választó daczára ilyet mert tenni. Bebizonyosodott azonban, hogy Rigó választó. Ekkor már jelen volt Baranyi Gábor jegyző és Pálffy János bíró is, akik Bertókot azért, mert Rigót fenyegette, elakarták zártni. Baranyi Gábor jegyző meg is parancsolta Pálffy Jánosnak, hogy azonnal küldjön bakterért és a falu végére huszárokért, hogy kísérik be. A jegyző azonban nem nevezte meg, hogy kiket kísérenek be. A tanu így folytatta a további vallomását:

— En és Bertók magunkra vettük a jegyző szavait. En kerülni óhajtottam a kellemetlenséget, eltávoztam. A jegyző utasítását különben nem lehetett végrehajtani.

Aigner: Kérem megállapítani a hatóság elleni erőszak tényét.

A **bíró:** Mivel Pálffy János bíró elment ugyan a község háza felé, de mert ő maga sem állíthatja és nem is állítja azt, hogy Pálffy János csakugyan baktert, vagy huszárokat hozott volna, — a kérelmet elutasította.

A **tanu** folytatta ezután vallomását:

— A kocsmában Orley-választók voltak — ugymond — de olyanokat is látott, akik nem választók.

Az Orley Kálmán indítványára tett bírói kérdésre a következőket mondotta a tanu:

— Azért mentünk a kocsmába, mert a kocsmába előtt láttunk 48-as szavazókat is. Mikor mi a kocsmába érkeztünk, Orleyválasztói már nem voltak ott. Miután bementünk és ittunk szilvóriumot, majd elmentünk a 48-asok gyülekező házába.

A **bíró:** Hogy lehet az, hogy előbb azt mondta, hogy a kocsmába tele volt, most meg azt, hogy ott nem volt senki?

A **tanu:** Mikor a kocsmához értünk, éppen akkor jöttek ki, akik bent voltak. A kocsmában két szobában. Az egyikben volt az Orley-párt. Az Orley párt szobájából Rigó Gyula s olyanok jöttek ki, akik nem választók. Ugyisintén a 48-asok szobájából is 48-asok és köztük olyanok, akik nem bírnak szavazati joggal. Mikor már mindkét szoba kiürült, mi csak akkor mentünk be Molnár Istvánnal, Bertók Istvánnal és Csuzi Istvánnal, kis szilvóriumot inni.

Orley Kálmán (a bíróhoz): Kérem, méltóztassék a tanutól megkérdezni, tud-e etetésről, itatásról?

A **tanu:** Rigó Gyula az Orley választókat egész éjjel etette és itatta. Ezt pedig Bertók Istvántól és magától Klein vendéglőstől tudom.

Horgos később oda módosította vallomását, hogy az Orley párt szobájába addig, ameddig ő ott volt, kormánypárti szavazók be nem léptek, hanem bejöttek a 48-asok szobájába. Itt aztán együtt voltak a kormánypártiak és 48-asok.

Déli 12 órakor **Plopu** bíró a kihallgatást délután öt óráig felfüggesztette.

Tanu vallomások.

A bíró bejelentette, hogy egyik tanu Bertók István ismeretlen helyen tartózkodik. Felhívta a kérvényezők képviselőjét, hogy a tanu előállításáról vagy mással való pótlásáról gondoskodjék. Aigner Adolf kijelentette, hogy a bizonyítás teljessége érdekében intézkedik.

Furka Lőrincz tanu vedresábrányi lakos tagadta, hogy neki bárki pénzt adott oly czélból, hogy Orleyre szavazzon. Nincs tudomása **Horgos** és **Bertók** letartóztatásáról. Beismerte, hogy kapott 3 forintot fuvarpénz gyanánt. Egész nemzetisége jobb-párti volt és ő is Orleyre szavazott. Kapott a választás napján a községi bírótól 1 forintot, kárpótlásul félbehagyott sürgős mezei munkájáért. A bíró maga hozta neki a pénzt a választás reggelén a házába.

Nemes András tanu, vedresábrányi választó hasonló értelemben tesz vallomást. A 4 forint fuvarköltségen kívül 1 forintot önként adott neki a bíró a választás napján.

Az ábrányi jegyző.

Baranyi Gábor vedresábrányi jegyzőt hallgatták ki ezután. Nincs tudomása róla, hogy Rigó Gyula vesztegetett. Tagadja, hogy ő vagy Bátyik János bíró leakarta volna tartóztatni a választáson **Horgos Lőrinczet** és **Bertók Istvánt**. Hivatalos állásából folyton kötelessége volt a rend fenntartására ügyelni. Eközben tapasztalta, hogy Erdélyi Lajos községi másodbíró egy boritékban 11 forintot kapott. Kérdőre vonta a másodbíró, aki azt mondta, hogy bizonyos Ficzek nevű egyén adta a pénzt Margittán, oly czélból, hogy azzal **Orley Kálmán** érdekében *korteskédjék*. Nem akarta ezt tűrni s ez irányban intézkedni szándékozott s ezért Bertók István öt személyében megsértette.

— Erre — ugymond a tanu — megragadtam a sértegetőt és rákiáltottam: Ezért felelősségre vonom! El is küldött csendőrökért, majd katonaságot, de minthogy nem állhattak rendelkezésére, időközben Bertók megszökött. Ez a letartóztatás története. **Horgos** letartóztatásáról szó sem volt.

Arról, hogy az Orley-párton bárki a választóknak pálinkát adott volna, nincs tudomása. Arról sem adhat felvilágosítást, mert nem látta, hogy valakinek Orleyék pénzt adtak. Bátyik bíró beszélte, hogy neki **Vinkler Lajos dr.** a szabadelvűpárt embere egy bizonyos összeget adott, a melyből a bíró a fuvardijakat fizette, ezenkívül némely Orley-párti választónak egy-egy frtot adott.

A bíró: Olyan föltétellel adta a pénzt az embereknek, hogy ezért Orleyre szavazzanak?

A tanu: Azt nem tudom. Sem a bírótól, sem mástól nem hallottam.

Ezután este 8 órakor a kiküldött tábla-bíró berekesztette a tárgyalást, melyet holnap folytatnak.

Apró csillagok.

Egy szépirodalmi és társadalmi képes hetilapnak mutatványzáma került kezeim közé a fenti ezim alatt. A borítékja tetszetős. Egszinkék papíron praeparált buzavirág, sárga porzóju kála és buzogánynádba szemzett futó kikerics díszítik.

A lap czélját egy ismét tetszetős árváeska grupp alatt mondja el a szerkesztőség és kiadóhivatal: »egy baráti körbe csoportosítsuk mindazon hölgyeket és urakat, kikben meg van ugyan az istenadta tehetség . . . de munkáikkal eddig nem mertek a nyilvánosság elé lépni, vagy ha egyik-másik meg is kísérlette, rideg visszautasítással találkozott.«

Tehát ez a lap lesz hivatva az égboltozatra terelni azon elrejtett csillagokat, kik nem tudják tehetségüket a visszautasítás miatt csillogtatni.

Kérdezed kedves olvasóm, hogy ugyan ki fogja ezeket a dolgokat olvasni? de legfőképp ki fog a lapra előfizetni? Megmondja az előfizetési felhívás: »Szükséges a megfelelő szellemi és anyagi támogatás . . . Felkérjük tehát lapunk barátait, hogy az előfizetési összegeket kész dolgozataikkal hozzánk juttatni méltóztassék . . .«

Vagyis minden előfizetőnek jogában van a lapba akár verset, akár novellát írni. Nem csoda, hogy farsangkor jelent meg a mutatványszám!

Lapozgattam benne . . . és a Kakas Márton egyes szerkesztői üzeneteit túl licitálom, ha közlök belőlük egy pár szemelvényt.

A ki az új esztendőből névtelenül búcsuzik, azért kesereg, mert nem váltotta valóra »aranyfűrtös ígéreteit.«

Liebermann Sámuel a Múzsának mutatja be hódolatát, a ki »mindig tovalebent tőle és tekintetére sem méltatta az eszelést, aki nyomait csókolja. Pedig én jól láttam mint megy légyottra egyik-másik gyűlölt vetélytárs lakására — éjnek idején. No de már most itt vagy, megbocsátok mindent, csakhogy egyszer engem is meglátogattál.«

Legifjabb Bodó Adám elbeszéléséből megtudjuk, hogy »mikor kitört a forradalom (48-ban) a pesti akadémia negyedéves tanulóit a honvédek hadtestekhez osztották be altisztii ranggal.«

Putnok Lovász Gizella megható verset közöl:

Sirnak a hegedűk, harsog a trombita

Hogyha most búsul is, kutya füle bánja.

A meséje pedig az, hogy egy gazdag legény el akar venni egy szegény lányt. De a lány a lakodalomra meghal, mert egy másik legényt szeretett. A másik legény épp akkor megy be a szobájába és látja, hogy az ő kedvese ott fekszik, oda teszi fejét a lány szíve tájékára. De az nem dobog többé, hát ő is oda roskad mellé. Így aztán egy sirba tették őket.

Már a Hegyi Lottika lopott csókja vidám kis vers.

Hogy ne legyenek hozzád
Olyan nagyon hideg
Nézésemre megfagy
Benned minden ideg.

De a férfi türelmellen, nem vár és már

Az első fordulónál
Csókod égett rajtam . . .

daczára annak, hogy

. . . Hátunk megett anyám,
Szomszédnőnk és lánya,

akik az egészből mit sem vettek észre és a leány

Ezért máskor mondok
Egy sikerült bókot.

de azért mégis tanácsolja neki, hogy ne szeleskedjen, mert már az úgy illik, hogy:

. . . Lopott esőknál mindig
Legyen sötét háttér

és ha szavait még sem fogadná meg, ugy:

Arczul foglak ütni
Szemeik láttára.

Fodor Rezső novellájának egyik részlete:

»Jenő sápadtan jött ki szobájából.

— Mi történt? kérdi Jeanette izgatottan.

— Ez a nyomorult kis emberke, a ki épp most távozott, azzal gyanusit engem, hogy én a felesége szeretője vagyok.

— S mit felelt maga erre Jenő? kérdezte gyorsan a leány.

Jenő tántorgott helyén, ajkai remegve mondták:

— En azt az embert arczul ütöttem.

. . . Jeanette mint egy letört virág, omlott a szoba süppedő szőnyegére.

Az Almóczy Géza hősenek Bélának igen szigorú az apja, mert a börszén vesztett és a fiá nem akarja látni. Es ha nem látja vlg operette áriákat füttyöl, melyek még a Béla szobájába is behallatszanak.

Hatásos jelenet Radványi Odön novellájából ez a részlet:

»Feri megszólalt: Kár ugy komédiázunk, szeretjük egymást jól tudom! . . . és . . . lázas erővel magához ölelve, forró csókot nyomott az asszony ajkára; Blanka mintha álomból ébredt volna, szó helyett zokogásba tört.«

Ha a mutatványzámból ennyi szép megvaló, érdekes és vonzó részletet lehet közölni, milyen lehet majd a rendes számok tartalma!

Különb (távol legyen tőlem minden czélzás!) van Herczegh Ferencnek egy jó kis mondása:

— A ki nem tud arabusul, parasztok közt lehet híres orientalista.

Aztán nil most jut eszembe Arany Jánosnak is egy strófája.

Ez a szoba hol én most

Tillaárom haj!

Fuszítom a papirost

Tillaárom haj!

Se nem csapszék se nem bolt

Csizmadia műhely volt

Tillaárom haj!

Vegye mindenki ugy, a mint akarja.

(Fuby.)

UJDONSÁGOK

TAJÉKOZTATO.

- Febr. 1. Orvosok szakülése d. u. fél 5 órakor.
Febr. 1. A városi nyugdíj bizottság ülése d. u. 3 órakor.
Febr. 2. A rabsegélyző egyesület vál. ülése d. e. fél 11 órakor a fogház épületben.
Febr. 2. Ipartestületi Hitelszövetkezet közgyűlése d. e. 10 órakor.
Febr. 2. Iparosok olvasó körének 3-ik felolvasó estélye.
Febr. 3. Közigazgatási ülés a vármegyén d. e. 9 órakor
Febr. 6. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.
Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.
Febr. 13. Kath. Szabad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
Febr. 27. Kath. Szabad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.
Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum böjtiestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* Barabás Béla Nagyváradon. Dr. Barabás Béla, városunk országgyűlési képviselője ma, szombaton este a budapesti gyorsvonattal Nagyváradra érkezik. Este megjelenik a posta altisztek tánczestélyén, majd meglátogatja a tiszviselők »Otthon« estélyét. Vasárnap délelőtt folytatja a múlt alkalommal megkezdett látogatásait a város társadalmának vezető egyéniségeinél. Vasárnap este pedig részt vesz a 48-as Népkör tánczestélyén. Dr. Barabás Béla még hétfőn is Nagyváradon marad, mert a városi tanácsosokkal meg akarja beszélni a városnak függőben levő kérdéseit, különösen a melyek az egyes miniszteriumokban elintézésre várnak.

* Az ipartanodai bizottság megalakítása. A nagyváradai ipartanodai bizottságot most szervezik újra. Az ipartestület képviselőjére Bodnár János bádogost és Bogdán József esziamadiát küldték ki a bizottsága, a melyek Jankovits János ipartestületi főjegyző hivatalból tagja.

* Az egyetemi ifjúság és a tüntetések. A budapesti egyetem rektora azon tüntetések alkalmából, melyek az utóbbi napokban a fővárosban lefolytak s a melyekben az egyetemi ifjúság is részt vett, a következő hirdetményben adja tudtára az ifjúságnak, hogy jövőben tartózkodják a tüntetésekben való részvételtől:

Az egyetemi ifjúság nagy része tanul és dolgozik. De sajnálattal látom, hogy akadnak egyesek, a kik egyetemi fogadalmikról és kötelességeikről megfeledkezve, utcai tüntetésekben szerepelnek s meghurcoltatásoknak teszik ki az egész egyetemet.

Komolyan figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a rend és csend fentartására az állami hatóság erélyes intézkedéseket tesz, figyelmeztetem továbbá az egyetemi tanács elhatározására, mely szerint a tudomására jutó minden egyes esetben teljes szigorral fog érvényesíttetni az egyetem büntető hatalma.

A királyi magyar tudományos egyetem rektora.

Dr. Vécsey Tamás,
udvari tanácsos.

* Elfogott jövendőmondó. Tegnap délelőtt a Bölöny-féle házban egy 35-40 évesnek látszó paraszt ember járt, hóna alatt egy nagy börkötéses bibliával és mindenképpen ajánlkozott, hogy jövendőt mond. Hogy a cselédség el akarta őt utasítani, reájuk támadt s nagy botrányt okozott. A jövendőmondó ezek során azután a rendőrséghez került, hol a bűnügyi fogalmazó vallatóra fogta. A jeles férfi hamarosan három nevet is mondott, még pedig Popovits Károly, Mojsze György és Sorbán Károly Karácsony nevet. Kiderült továbbá, hogy a cyrill-betűvel készült bibliából olvasni sem tud. Mindezek után lezárattott. Illetőségi helyére tolconcolják.

* Leharapta a saját nyelvét. Fábán Lajossal, egy 22 éves ifjával tegnap szomorú eset történt. Gazdájával fát hordtak Fancsikáról már napok óta. Tegnap is azért mentek ki. Mikor a fát szekérra rakták, Fábán Lajos a szekéren, gazdája meg a földön állott s ugy adogatta fel hozzá a fadarabokat. Egyszer, midőn Fábán Lajos a fa után hajolt, gazdája ugyanabban a pillanatban taszitott feléje egy darab fát és felütötte vele a legény állat. A szegény fiu abban a pillanatban elharapta a nyelvét, vér öntötte el s szólan is alig tudott. Gazdája ápolásra a debreczeni kórházba vitte.

* Névmagyarosítás. A m. kir. belügyminiszter Weiss Albert nagyváradai illetőségű lakos családi nevének Barna-ra kért átváltoztatását engedélyezte.

* Dr. Barabás Béla levele. Többször megemlékeztünk már lapunkban arról, hogy dr. Barabás Béla, városunk szeretett képviselője a nagyváradi 48-as népkör febr. 2-án tartandó tánczvigalmán is részt óhajt venni. A minden tekintetben szépnek és sikeresnek ígérkező estélyre szép levél kíséretében hívta meg a képviselőt Cser János, a bálbizottság elnöke, melyre ő ugyancsak az alábbi szép hazafias levélben válaszolva köszönte meg a meghívást:

Igen tisztelt Bálelnök ur!

Megkaptam nagybecsű átiratát, melyben meghív a nagyváradi 48-as Népkör febr. 2-iki báljára. A meghívást nemcsak megköszönöm, de egyúttal tudatom, hogy kész örömmel veszek részt a mi bálunkon. Jól fog esni az én lelkemnek is együtt látni mulatni azokat a derék asszonyokat és lányokat, a kik oly nagy lelkesedéssel segítettek diadalra pártunk zászlóját. Budapest, 1902. jan. 30. Hazafias üdvözléssel Dr. Barabás Béla, országgyűlési képviselő.

* A bibornok kegyadománya. Dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök havi kegyadománya 600 korona február hó 1-én délután 2 órakor fog kiosztatni a koldusápoló intézetben. Ozv. Grunwald Henrikné alelnöknő.

* Az Országos Pázmány-Egyesület zarándoklata Rómába. Ó Szentsége pápai jubileuma alkalmából a katolikus írók és hírlapírók Országos Pázmány-Egyesülete zarándoklatot rendez Rómába, hogy a külföldi egyesületek között első lehessen, mely hódolatát bemutatja a Szentatyának. A zarándoklat márczius 9-én indul Budapestről s 10-én a nappali hajóval megy Fiuméből Anconába. Anconában meghálnak és 11-én reggel indulnak Rómába, ahová délután 3 órakor érkeznek. A római tartózkodás 4 napra van számítva. Visszaindulás 15-én, Fiuméből 16-án. Az utazás kizárólag második osztályon történik. (A hajón I. oszt.) Az utazás összes díjai, ellátás a hajón, lakás és ellátás Anconában és Rómában, visszajövet ebéd Zágrábban, nemkülönben Rómában a társas felvonuláshoz szükséges kocsik díját beleértve, mindössze 60 forint lesz. A zarándoklatban részt vehet az egyesületi tagok mellett minden katolikus író, katolikus papság és világi értelmiség tagjai, nemkülönben hozzátartozóik. A zarándoklatot az egyesület elnöke, dr. Margalits Ede egyetemi tanár vezetése mellett rendezzi a bizottság, mely a résztvevők minden lehető kényelméről és utbaigazításáról gondoskodik. A jelentkezők febr. 15-éig eszközözlend, még pedig dr. Margalits Ede elnök címére (Budapest, VII., Kertész-u. 20.) A jelentkezéssel egyidejűleg 10 forint előleg küldendő. A fennmaradó 50 forintot márczius 2-ig kell befizetni, melyért a jegyet postafordultával küldi a bizottság. A szükséges utasításokat külön-külön kapják meg a jelentkezők.

* Védekezés az árvíz ellen. A földművelésügyi miniszter szétküldötte a törvényhatóságokhoz évenként szokásos körrendeletét a tavaszi árvizekre vonatkozólag. Felhívja a hatóságokat, hogy még a hóolvadások kezdete előtt tegyék meg mindazon intézkedéseket, amelyek a bekövetkező árvizek ellen szükségesek. Ha februárban nem lesznek nagyobb havazások nem lesz ok a félelemre, mert most a Körözs felvidékén, sőt a hegyek között sincs hó.

* Nagyvárad intelligens közönségének méltó találkozó helye leendő a Rimanóczy étterem, melyet Karner Gyula — a Széchenyi-szállodának 4 éven át volt agilis főpinczére — bérelt ki s teljesen újonnan renoválva, ma este a Bara fiúk közreműködése mellett nyit meg. Valóban már legfőbb ideje, hogy egy előkelő, jó konyhájú étterme legyen Nagyvárad elite közönségének, mert nagyvárosias kibontakozásunknak ez feltétlen kiegészítő része. Egyébként utalunk mai hirdetésére.

A debreczeni Páli szt. Vincze-egyesület évi működése.

Mikor a napokban kezemhez jutott a debreczeni P. sz. V. e. évi jelentése, eszembe jutott, amit a sz. Vincze-egyletek megalakítására vonatkozólag egykor olvastam. Azt hiszem nem lesz érdektelen, ha azt röviden itt elmondom.

A harminczas évek elején Párisban buzgó kath. ifjak egyesültek avégből, hogy minden alkalmat felhasználva, sikra szálljanak a kath. érdekekért szóval és írásban. Buzgalmuknak egy ideig szabad tere volt, azonban nemsokára utasították őket, hogy tartózkodjanak a közdelmekről, bízzák az ügy védelmét a tapasztaltabb korosabbakra. Ügybuzgalmuk azonban nem csökkent. A cél fennmarad; más tért, más módot kell keresniök. Egy új eszmét penditettek meg: »Gyakoroljunk jótékonytárgyat látogassuk a szegényeket.« A felebaráti szeretet gyakorlása által megnyerjük az Istent, ő megsegíti ügyünket, minket pedig megóv a rossz, a veszélyes utaktól. Iskola lesz ez, későbbi nehezebb feladatok megoldására s ezzel ápoljuk magunkban a munkaerőt, míg azt nagyobb körben is érvényesíthetjük. Ez vezetett a Szt. Vincze-egylet megalakulásához.

Hetven év telt el azóta s nincs egylet, mely ehhez hasonló gyors és állandó növekedést tudna felmutatni. Európának minden országában, Amerikában, sőt Afrikában is vannak Vincze-egyletek. Az egylet szervezete igen egyszerű, épületes és valóban keresztény szellemű. Az egylet tagjai a szegény családokat, főleg a szemérmes szegényeket lakásaikban keresik föl, őket vigasztalják és gyengéd szeretettel segítyt nyújtanak hus-, kenyér-, fa-, liszt-utalványokkal, díjtalan orvosi segítylyel, ingyen gyógyszerrel, ruhákkal stb., de sohasem készpénzzel, nehogy visszaélések történjenek. Hentekint van egyleti gyűlés. Ez imával kezdődik. Minden egyes tag beszámol arról a szegényről, kinek megvizsgálása reá bízott. Meghatározzák a heti segíty mennyiségét, kiosztják a jelentkezett szegényeket megvizsgálás végett. A következő héten aztán minden tag meglátogatja legalább egyszer szegényeit s kiosztja a segítyt, gondosan kifürkészi testi és lelki nyomorát, hogy azt enyhíthessék.

Hazánkban sajnos még kevés ily egylet működik, pedig de ráférne az legalább a nagyobb városok szegényeire. Debreczenben dr. Wolafka Nándor v. püspök lelkes vezetése alatt már 6 éve működik áldásosan, minden zaj és reklám nélkül ez a sz. egylet. Hogy mit végzett 1901-ben azt mutatják a számok.

Rendes heti gondozásban volt 137 család.
Ideiglenes > > 28 >
Összesen 165 család 327 gyermekkel. Ezek között volt:

Róm. kath. vallásu	244	egyén
Gör. kath.	39	>
Helv. vall.	230	>
Ag. ev.	1	>
Izraelita	31	>

A karácsonyi és husvétii szt. ünnepekre mindegyik család kapott az elnöktől kalácsot, kávé és cukrot.

I. Bevétel.

	Korona értékben.	
Pénztári maradvány		
1900. évről		4232.40
Perselyek: Szt. Antal perselyéből	6036.92	
Egyleti házi perselyből	85.24	6120.16
Adományok és gyűjtések:		
Dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök ur ő Eminentiaja évi adománya	100.—	
Wolafka Antal gyűjtése	70.50	
Mihalovits István	68.—	
N. N.	40.—	
Czabán Dániel	21.32	
Debreczeni első takarékpénztár	20.—	
Közgazdasági bank	20.—	

István gőzmalom	20.—	
Maldényi Aranka bárónő	20.—	
Drumár Bella	20.—	
N. N.	20.—	
Takarék és Hitelintézet	15.—	
Debreczy József	10.—	
Weisz Sándor	10.—	
Török Lajos gyűjtéséből	9.—	
Pródán György gyűjtéséből	6.—	
Ozv. Kovács Gyuláné	6.—	
Boczán Elemér	5.—	
Czeszia Péter gyűjtéséből	4.80	
N. N.	4.—	
Pásztor István gyűjtéséből	3.—	
Leskó István gyűjtéséből	3.—	
Kőrösi J.	2.70	
Németi Gyula	1.30	499.62
Visszautalt előleg		60.—
Alapítványok: Fumagalli Karoly	1165.77	
Debr. Kölcsonös segélyező egylet I-ső részlet	40.—	1205.77
Különfelék: Néhai Kövesdi János hagyománya	500.—	
Csüreg Katalin ápoll hagyománya	20.—	
Betéti kamatok	158.95	678.95
Osszes bevétel az 1901. évben		12796.90

II. Kiadás.

Utalványokra	4626.60	
Gyógyszerekre	242.90	
Különfelékre	94.20	4963.70
Gyümölcsözés végett elhelyezett alapítványi tőkék		1205.77
Osszes kiadás az 1901. évben		6169.47

Mérleg.

Bevétel	12796.90
Kiadás levonva	6169.47
Készpénzmaradvány	
1901. év végén	6627.43
Alapítványi tőkék	
1901. év végén	1205.77
7833.20	
Kiszolgált utalványok részletezése:	
Hus	7906 db á ¼ kg. = 1976 kg.
Kenyer	7468 db á 1 kg. = 7468 kg.
Liszt	7386 db á ½ kg. = 3693 kg.
Tüzifa	9873 db á 5 kg. = 49365 kg.
Osszesen 32633	Utalvány 4063 k. 70 f. ért.

Az egylet hat évi működése alatt segélyben részesült:

493 róm. katolikus család
65 gör. kath. család
387 ev. református
13 ág. ev.
34 izraelita
vagyis 2013 egyén (1636 felnőtt egyén 1277 gyermek).

Hat év alatt díjtalan orvosi segélyben és ingyen gyógyszerben részesült 514 család.

Számos ruhaneműekben és egyéb segélyben (gyógyszerek stb.) kívül hat év alatt a gondozás alatt álló szegények között ki lett osztva: 99480 utalvány és pedig kenyérre (á 1 kiló) husra (á ¼ kiló) lisztre (á ¼ kiló) és tüzelőfára (á 5 kiló).

Hat évi bevétel volt — 35130.56

Hat évi kiadás volt — 18576.77

Ime így működött a szerény egyesület szt. Vincze és szent Antal pártfogása alatt s az egyleti tagok buzgósága mellett felszárítva anynyi könyvet, enyhítve anynyi nyomort, segítve anynyi érdemes szegényt. Isten fizessen meg érte százszorososan!
Debreczeni.

Igazságszolgáltatás.

Előléptetett hivataloszolók. A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke Gombos Géza pécskai és Török Lajos székelyhídi kir. járásbírósi hivataloszolókat január hó 1-től kezdődő hatálylyal a 2-ik fizetési fokozatba léptette elő.

IRODALOM.

Segneri nagybőjt beszédei.

A híres olasz jezsuita, ki Olaszországnak romlott társadalmát pusztán szónoklataival egészen átalakította, örök bálára kötelezte le az utókor papságát, hogy hatalmasan dörgő poétikus szépségekben gazdag, de legfőképpen megdönthetetlen érvekben bővelkedő beszédeit nyomtatásban is közre adta s ezzel módot nyújtott arra, hogy példátlan sikerrel forgatott fegyvereit megősmerve, a későbbi századokban is az ő erejével harcolhasson a lelkek örök üdvösségének érdekében.

E beszédek ma már csaknem minden művelt európai nyelven hirdetik Segneri nagy tudását és hatalmas szónoki talentumát. Csak örömlünknek adhatunk kifejezést, midőn e cziczerői műremek magyar fordításáról hírt adhatunk. Ezuttal már a II. kötetről. A nagybőjt küszöbén melegen ajánljuk e beszédeket a ft. papság figyelmébe.

Kaphatók: Szokolosky Bertalan plebánosnál Szilvás Ujfalván (n. p. Korina, Zemplén megye.) Egy kötöt példány ára 4 kor. és 60 fillér, fűzött példányé 4 korona. E. e. s.

Irodalmi értesítés!

1. A »Szent Olvasmányok az év különböző ünnepeire« II. kötet kiadás, képekkel, diszes vászonkötésben; ára 2 kor.

2. »Elmékedések a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről és haláláról« vászonkötésben, képekkel; ára 1 kor.

3. »Szűz Mária a mi Anyánk« üdvös beszélgetések, diszes vászonkötésben, képekkel, ára 1 kor.

Mindezen könyvek egyházi jóváhagyással bírnak. Bérmentve küldetnek. Lelkészek erga ss. is megkaphatják.

Megrendelhető Kovács Jázon áldozópapnál Mária-Pócson, Szabolcs m.

EGYESÜLETEK.

A rabsegélyző egyesület gyűlése.

A »Nagyvárad és Biharmegyei Rabsegélyző Egyesület« f. évi február hó 2 napján d. e. fél 11 órakor a kir. törv. fogház épületében (földszint, fogházfelügyelői iroda) tartandó választmányi ülésére t. választmány tag urat tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1902. jan. 28, Szabó József együleti elnök.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Bibliás asszony.

Vasárnap:) d. u. Gascognei nemes.
) este Fokról-fokra.

Traviata.

Jellemző a nagyváradai színtársulat erejére, hogy a Traviatát nem lehet vendégszereplés nélkül előadni. A nagy személyzet közül még mindig hiányzik a két tenorista helyett egy, de kitűnő, a ki méltó partnere lenne Székely Irénnek. Így ezt a partnert idegenből kell kölcsön kérnünk.

Az megint a mi társulatunk dicsősége, ha a vendégszereplés dacára nem a vendégművész vált ki legjobban. Székely Irén üde, fiatalos hangja, óriási zenetudása, énekbeli ereje és kitűnő játéka uralkodott tegnap is s mellette csak mint másodrendű csillag tűnt fel a kiváló tenorista, Alberti Werner. Alberti ismét azokkal a művészi kvalitásokkal mutatkozott be, a melyek miatt a nagyváradai közönség kedveltségében egyszerre oly

nagyra nőtt, a minő bizonyára szeretne természetes valóságában is lenni, érteve a természetét. No de az alacsony termetet kipótolják a magas cök, a lágy, dallamos tenorhang és biztos énektudás.

Ez utóbbi, a biztos énektudás hiányzik rendszeren Fintérről s hiányzott tegnap is. Ez a hiány rontja le különben pompás baritonja hatásának egy jó részét. A mi azonban hiányzott éneke biztonságából, pótolta a fényes rendezéssel.

Kisebb szerepekben jók voltak Székely Anna, Tóvári Anna, Erdélyi Miklós, Bognár és Fűredi. A kar kifogástalan.

A közönség természetesen zsufolásig megtöltötte a színházat s a színház építésére nem sok áldás szállott, mikor körülbelül néhány száz ember akart még jegyet váltani, de reggelre már mind elfogyott. Dr. K. A.

Még két esztendő.

Somogyi Károly, a Szigligeti-színház igazgatója ma fogja előterjeszteni azt a kérését, hogy még két évre adjuk meg neki a Szigligeti-színházat.

Mielőtt erről Nagyvárad város törvényhatósága határozná, a színházi bizottság elé kerül a dolog megvitatás végett. S a színházi bizottság igen jól cselekszik, ha egyelőre — nem határoz semmit.

Mikor u. i. a jövőről van szó, első sorban a múltból akarunk következtetni előre s ez a következtetés egyelőre nem egészen kedvező Somogyi Károlyra.

Egyet nem lehet eltagadni Somogyitól: a jóakaratot. Jóakarattal kezdte és jóakarattal folytatta a színház vezetését, de — sajnos — meg is maradt legnagyobb részben a pusztajóakarattal. Nem ismerte s ma sem ismeri a nagyváradai viszonyokat, ezért hallgatott igen sokszor nem a legjobb, hanem a leglámásabb tanácsra. Innen van aztán, hogy a színház legfeljebb egy-egy vendégszereplésre telt meg, rendszerint pedig kongott az ürességtől. Mert minek menjen a közönség olyan darabokba, a melyeken vagy unatkozik, vagy megbőtránkozik, de élvezni alig érez valamit? Zaza és társai doktor Klausz és társai miatt nem jutottak színre a legérdekesebb és legjobb újadások.

E mellett kifogást lehet tenni a személyzet ellen is. Nincs: tenorista, hősnő, bassista; el akar menni a koloratur-primadonna és a naiva, a női személyzet legkiválóbb tagjai.

A többi hiányról, melyek nem annyira szembeötlők, ezuttal hallgatunk, de alkalmilag sort kerítünk azokra is.

Egyelőre csak a színházi bizottság tagjait kérjük: ne döntsenek addig e fontos kérdésben míg Somogyi Károly a jelzett s még jelzendő hiányokon nem segít, az új társulat teljes névsorát be nem terjeszti s valamely pozitív biztosítékot nem nyújt arra nézve, hogy a műsor hiányain gyökeresen segítve lesz.

Ilyen biztosíték volna nézetünk szerint egy ahhoz értő, agilis művezető szerződése.

Bibliás asszony. Ez a jeles operette, mely csütörtökön lett bemutatva szép közönség előtt, ma, szombaton este ismét színre kerül az ismert szereposztásban.

Gascognei nemes. Vasárnap délután a »Gascognei nemes, vagy az ördögvár lakói« Suppé gyönyörű zenéjű operettjét látja viszont a közönség. A kitűnő operett főbb szerepeit Székely Irén, Ámon Margit, Pintér, Perényi és Fűredi játsszák.

A színházi bizottság ülése Nagyvárad város színházi bizottsága ma, szombaton délután 3 órakor ülést tart a városházán. Ez alkalommal a február hónapban előadandó darabok jegyzékét mutatják be s a folyó ügyeket intézik el. Az ülésre a következő meghívót vették:

A színházi bizottság tagjait tisztelettel kérem, hogy folyó évi február hó 1-én (szombaton) d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó bizottsági ülésre megjelenni sziveskedjenek.

Kelt Nagyváradon, 1902. jan. 31-én.

Dr. Hoványi Géza,
b. elnök.

Tárgy: Somogyi Károly színházigazgató be-terjeszti a február havi műsor tervezetét. Somogyi Károly színházigazgató kérelme, hogy a törvényhatóság az 1903. október hó 1-én lejárató szerződését 1905. évi szeptember 1. napjáig meghosszabbítsa.

Új darabok. A színház vezetősége egész sereg új darab előadási jogát szereztte meg. E szindarabok között van a Zsába, Menyem, A képviselő. Lépéseket tettek Bródy Sándor szenzációs darabjának a »Dadá«-nak a megszerzésére. Az előadni tervezett új darabok között van még »Lotty ezredesei« s még egy pár érdekes újadás. Mindezen darabok még e szezon folyamán színre fognak kerülni.

Fokról-fokra. Az előre hirdetett Aranykakas helyett vasárnap este a »Fokról-fokra« énekes életkép kerül színre, közbejött akadályok miatt.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 126.

Idénybérlet 116.

Ma, szombaton, 1902. február 1-én

A bibliás asszony.

Operett.

SZEMELYEK:

III-ik Ernő	—	—	—	Pintér Imre
Chatelloit márké	—	—	—	Erdélyi Miklós
Bearugency herceg	—	—	—	Nyárai Antal
Pontbichet fogadós	—	—	—	Fűredi József
Celestin	—	—	—	Bécezi Gyula
Chatelloit márké	—	—	—	Ámon Margit
Thea	—	—	—	Lányi Edith
Marechailné	—	—	—	Benkő Jolán

HELYARAK: Nagypáholy 7 ft. földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 ft 50 kr. Kőrszék 1 ft 20 kr., Tálalászk 1 ft. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pézartárnyítás fél 7. vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap vasárnap, február 2-án délután 3 órakor, fél helyárrakkal

A gascognei nemes.

Operett.

este 7 órakor, rondes helyárrakkal

Fokról-fokra.

Szinmü.

MULATSAG

FARSANGI NAPTAR.

Febr. 1. Tisztviselők bálja.
Febr. 2. A 48-as Népkör táncestélye.
Febr. 2. Protestáns hangverseny.
Febr. 3. Kolon bál a Zöldfa szállodában.
Febr. 5. »Helyőrségi bál« a Keresk. Csarnokban.
Febr. 8. Katholikus kör bálja.
Febr. 9. Nyomdászok bálja a Zöldfában.
Febr. 9. Református bál a Fekete Sasban.
Febr. 11. Tűzoltó bál a Zöldfában.

A katolikus kör báljára munkában vannak már a művészi kivitelű tánczrendek. Eredeti és művészi kidolgozásukkal méltó feltűnést fognak kelteni s kedves emléke lesz ez a tánczrend minden jelenvolt leánykának. A bálra jegyek már előre válthatók és pedig a meghívó előmutatása mellett lapunk szerkesztőségében, a háltrendezés pénztárnokánál és katolikus kör szolgánál. Felülfizetéseket a rendezőség köszönettel fogad és hirlapilag nyugtázní fog.

Az Otthon első estéje. Ma, szombaton este zajlik le a Fekete-Sas nagytermében az Otthon első estéje, amelyre hetek óta oly nagy érdeklődéssel készült Nagyvárad és Bihar megye előkelő közönsége. A holnap esti tánczmulatságon képviselve lesz a társadalom minden előkelő osztálya s az est lényét nagyban emeli Barabás Béla dr. orsz. képviselőnk és bájos nejeének a megjelenése, akik az idei szezon mulatsárai közül először a Tisztviselők Otthonának estéjén jelennek meg. Ez a látogatás már egymagában is ünnepélyessé avatja az Otthon fényes tánczmulatságát, de ezenkívül a város és megye előkelő közönségének s a helyőrség tisztikarának a részvétele is nagy mértékben fokozza a szombati est rendkívüli sikerét. Az Otthon első estéje találkozó hely lesz a nagyváradai bálozó, uri hölgyeknek, akik részére a rendezőség az Aczél Henrik festőművész aquarelljeivel ékesített s Lévai Márton könyvkötészetéből kikerült művészi kivitelű tánczrendeken kívül még más, igen kellemes meglepetéseket is készít. A nagyszerű, fényes tánczmulatság a Fekete-Sas gyönyörűen feldíszített termeiben folyik le, amelyeket — előre láthatólag — impozáns számú és előkelő közönség fog megtölteni. Az Otthon estéjére szóló családjegyek ára 6 korona, személyre szóló jegy 3 korona, karzat 2 korona.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Irtá: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

VII.

79

Zawilowski rajongó szeretettel csüggött menyasszonyán; Linette modorába ellenben csekélyke, alig észrevehető hidegség vegyült. Kopowski zavart volt, csak Osnowska asszony távollétében mert Castelli kisasszonyhoz közeledni, egyszóval Osnowskiék villájában valami megváltozott. Egy finom árnyalat, a melyet csak az venne észre, a ki alaposan ismeri az előkelő világ czél- és kötelesség nélküli életét, a melynek téltlenségében az érzelmek, gondolatok és kedélyállapotok legcsekélyebb hullámzása esemény, s komoly életbevágó tényeket hoz létre. A külszin ugyanaz. Az örökös ünnep, a szent heverd-el, az ábrándozás, a frivol szerelmeskedés melegágya.

Egy napon gyászhir zavarta meg ezen élet vidám egyhanguságát. Zawilowski Heléne atyja halálát jelentette.

— Alig ismertem, — mondta a költő, — s bár rokoni kötelék fűzött hozzá, sokáig igazságtalan voltam vele szemben, de azóta meggyőződtem szívjóságáról s őszintén sajnálom.

Broniczné, a kit látszólag közlelől érinteti az eset, azon meggyőződését nyilvánította, hogy az elhunyt szívjósága most majd fényesen be fog bizonyulni, mert hiszen Linettet úgy megszerette. Aztán figyelmeztette hugát, hogy ne vegye nagyon szívére a csapást, mert a bánkódás neki mindig gyomorgörcsöt okoz.

A költő a városba ment, s a midőn este visszatért, a nappaliból keringő vidám hangjai fogadták.

— Ki játszik? — kérdezte az inastól.
— A kisasszony és Kopowski ur! — volt a válasz.

Zawilowski eljegyzésük óta először elégedetlen volt menyasszonyával, mert habár nem várta, hogy az öreg ur halála mély megille-

tődést keltsen Linette szívében, nem vélte időszerűnek a Kopowskival üzött szórakozást. Broniczné, a ki hamar kiolvasta tekintetéből a kellemetlen meglepődést, sietve magyarázta:

— Szegény Linette, semmi sem nyugtatja meg úgy, mint a zene. Az izgatottságtól máris gyomorgörcsöt kapott. Én tehát reabirtam, hogy Kopowskival játszson négykézre.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Étterem és pilseni sörcsarnok!

Van szerencsém a n. érd. közönség b. tudomására juttatni, miszerint a helybeli

Rimanóczy-szálloda éttermét

átvettem s azt teljesen **ujonnan helyreállítva ma szombaton**

este **Bura testvérek zenekara közreműködésével**

ünnepélyesen megnyitom.

Ugy az étterem, mint a sörcsarnok fővárosias beosztása és a kiszolgálás előzőkenységénél fogva az előkelő közönség találkozó helye leend.

Saját személyes felügyeiletem mellett vezetett **magyaros konyhát, polgári**

Pilseni sört,

helybeli és érmelléki asztali és pécenyé borokat tartok s előre is biztosítom a n. érd. közönséget, hogy a »Széchenyi«-szállodában eltöltött négy évi főpinczéri működésem ideje alatt szerzett jóindulatú bizalomra magamat továbbra is érdemessé tenni, mindig főczélom leend.

A n. érdemű közönség kegyes támogatását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

KARNER GYULA,
vendéglős.

26-4-1

TAVIRATOK.

A belgrádi konakból.

Budapest, jan. 31. (Saj. tud. távir.) Belgrádból jelenti tudósítónk, hogy egy francia újságíró felkereste a mai nap Sándor szerb királyt, ki a következő nyilatkozatot tette: »Trónomat karddal kezemben fogom megvédelmezni katonáim támogatásával, kikre minden körülmények közt számítok.« A hirlapíró trónörökösödési kérdéseire Draga királyné kijelentette, hogy míg Sándor szerb király 25 évvel idősebb nem lesz, addig nem tesz le a reményről, hogy gyermeke születik.

A Vesztaaszüzek a szinügyi bizottságban.

Arad, január 31. (Saj. tud. távir.) Ma délelőtt tizenegy órakor tárgyalta Arad város szinügyi bizottsága Urbán Iván főispán elnöklele alatt egyik bizottsági tag azon ismeretes indítványát, hogy a »Vesztaaszüzek« előadásait tiltsa be a szinügyi bizottság, mert rontja az erköl-

csöket. Heves vita támadt az indítvány mellett és contra. A szavazás eredménye öt-öt, ami leginkább bizonyítja, mily vehemens volt a bizottsági tagok hangulata. Az elnök szavazata döntött, mely »igen« szó a »Vesztaaszüzek« alkotmányát jelenti Aradon.

Postások gyásza.

Sopron, jan. 31. Jekelfalussy Sándor cs. és kir. kamarás, posta- és táviráda-főigazgató hosszas szenvedés után meghalt. Kiváló szakember és a soproni magyar társadalom nemzeti törekvéseinek buzgó harczosa volt. (M. T. I.)

Vázsonyi arczképe.

Budapest, január 31. (Saj. tud. távir.) Az egyetemi ifjak a tegnapi határozatot ma hajtották végre és Vázsonyi demokrata egyetemi bizottságbeli arczképét fekete lappal leragasztották

Kina.

London, január 31. A Timesnak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy az odaváló oatój arról értesítette a bankbizottságot, hogy a Kina részéről fizetendő kártérítési összeg első havi készletét, a mely 1,820.000 taelt tesz, 31-én fizetik ki. (M. T. I.)

A búr háboru.

London, január 31. A Daily Telegraph jelenti Ermelóbból, hogy Bruce Hamilton tábornok 27-én elfoglalt egy búr tábornok s elfogott 70 embert. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Helch Jenő és Társa

Tőzsdé jelentése.

— A »Tiszantul« eredeti távirata. —

Értéktőzsdé.

Budapest, január 31.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Államvasut	624.50
Rimanóczy	416.—
Magyar jelzálog	438.—
Salgótarján	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, január 31.

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.98
Kaposzta, repce, rug.	—

Hivatalos árfolyamok

s budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. január 31-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.60
Magyar koronajárdék	96.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.60
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	95.75
Italmérséi jog megváltási kötvény	101.50
Horvát-szlávönföldterhermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	182.50
Tiszszabályozás s szegedi sorsjegyek kölcsön	152.—
Osztrák járadékpapírban	100.60
Osztrák járadék ezüstben	100.50
Osztrák járadék aranyban	120.25
Osztrák korona járadék	97.30
Osztrák államsorsjegyek	145.50
Osztrák magyar bank részvény	16.60
Magyar hitelbankrészvény	692.50
Osztrák hitelintézet részvény	673.50
Párisi vista	95.80
20 frankos arany (Napoleon d'or)	19.02
Németbirodalmi márka	117.15
London vista	239.35
20 márkás arany	23.40

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A „TISZÁNTÚL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken . . . . . 6 »

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkészi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak }
Egybekeltek } anyakönyve, diósgyőri
Meholtak } papíron.
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és utányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsájtó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők

a Szent Vince Intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

(Director instituti etiam sacra assignat pro pretio libellorum.)

Krisztus követése. 80 fillér,
8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harcza. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PUSTET-féle liturgikus könyvek:

Breviarium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legújabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hírlapok, folyóiratok, könyvek, füzetek, röpiratok, körlevelek, falragaszok, hirdetések, részvények, árjegyzékek, jegyzőkönyvek, pénz- és hitelintézeti nyomtatványok, étlapok, meghívók, szinlapok, egyházi és mindennemű világi nyomtatványok, névjegyek, tánczrendek, palaczkfeliratok, sorsjegyek, gyászjelentések, levélpapírok és borítékok, valamint más itt elő nem sorolt nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkészi hivatalok számára főhatóságilag jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.	12. Bevételi } számadás-ívek.
2. Megtértek jegyzéke.	13. Kiadási } számadás-ívek.
3. Hitehagyottak jegyzéke.	14. Adósok jegyzéke.
4. Elvált házasságok jegyzéke.	15. Kereszteltek } anyakönyvi kivonata.
5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.	16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
6. Vegyes házasságok jegyzéke.	17. Meholtak }
7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.	18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
8. Kimutatás a plebánia állapotáról.	19. Iskolai jelentés.
9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri	20. Jelentés a templompénztár számadásairól.
10. Egybekeltek } papíron.	21. Kereszteltek } anyakönyvi másolata.
11. Meholtak }	22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.
	23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző gyártás.